

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Иске Кармэт авыл жирлеге Советы**

КАРАР

№ 12

27 апрель 2015 ел

**Иске Кармэт авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын
һәм караучысыз хайваннарны тоту тәртибен раслау турында**

Россия Федерациясе Конституциясенң 9, 58 статьяларына, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "ветеринария турында" 1993 елның 14 маендагы 4979-1 номерлы федераль законнарга, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы федераль законнарга ярашлы рәвештә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Кармэт авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тотуны һәм йорт хайваннарын тотуны тәртипкә китерү турында Карар кабул итте:

1. Иске Кармэт авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту кагыйдәләрен расларга. (1 нче кушымта).
2. Иске Кармэт авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту тәртибен расларга. (2 нче кушымта)
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга: <http://aksubayevo.tatar.ru>.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Иске Кармэт авыл жирлеге Советы Рәисе

Ф.З.Мусабиков

Иске Кармэт авыл жирлеге Советының
"Иске Кармэт авыл жирлеге
территориядә йорт хайваннары
һәм хужасыз хайваннарны тоту тәртибе"
турындагы 27.04.2015 елның 12 санлы карарына
1 нче кушымыта

ТР Аксубай муниципаль районы Иске Кармэт авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Иске Кремет авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тотуның әлеге кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) милек формасына карамастан оешмаларга, шулай ук йорт хайваннары хужалары булган гражданның кагыла һәм Иске Кремет авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту һәм караучысыз хайваннарны тоту тәртибен билгели һәм авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту өлкәсендәге мөнәсәбәтләргә кагыла.

1.2. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Конституциясе, РФ Гражданлык кодексы, "ветеринария турында" 14.05.1993 № 4979-1 Федераль закон, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 30.03.1999 № 52-ФЗ Федераль закон, "торақ урыннардан файдалану кагыйдәләрен раслау турында" 21.01.2006 № 25 Россия Федерациясе Хөкүмәте Карары нигезендә эшләнган.

1.3. Иске Кремет авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарына милек мөнәсәбәтләре РФ гражданлык законнары нигезендә көйләнә.

2. Кагыйдәләрдә кулланылган төп терминнар, билгеләмәләр

2.1. Бу кагыйдәләрдә түбәндәге билгеләмәләр кулланыла:

йорт хайваннары кеше тарафыннан тарихи рәвештә кулга ияләштерелгән һәм үрчетелгән, хужаның торақта яки хезмәт биналарында тотылган хайваннар;

авыл хужалыгы хайваннары һәм кошлары эре һәм вак мөгезле терлек, атлар, куянар, казлар, үрдәкләр, тавыклар һәм башка йорт кошлары һәм хайваннар, алар фермер һәм шәхси ярдәмче хужалыкта азык-төлек житештерү өчен кулланыла;

- йорт хайваны хужасы-милек яки бүтән милек булган физик яки юридик зат хайван;

йорт хайваннарын тоту йорт хайваннары хужалары тарафыннан хайваннарның тормышын, физик һәм психик сәламәтлеген саклау, ветеринария-санитария нормаларын үтәгәндә тулы хокуклы нәсел алу, шулай ук жәмәгать тәртибен, гражданның һәм хайваннар дөнъясы вәкилләренен иминлеген тәмин итү өчен башкарыла торган гамәлләр;

күзәтүсез хайваннар кеше озата йөрмәгән жәмәгать урыннарында булган, даими яшәү урынына мөстәкыйль кайту сәләтен югалткан хайваннар, хайван

вакытлыча бэйләнештә, кыска жептә, биналар, корылмалар, корылмалар янында муенса белән булган очрактардан тыш;

караучысыз йорт хайваннарын тоту муниципаль һәм башка оешмаларның караучысыз хайваннарны тоту, изоляцияләү, йоклату яки күмү буенча эшчәнлеге;

- күзәтчелек органнары-дәүләт ветеринария һәм санитария-эпидемиология хезмәте.

3. Йорт хайваннары хужаларының хокуклары һәм бурычлары

3.1. Йорт хайваннары физик һәм юридик затлар милкендә булырга мөмкин. Йорт хайваннарына карата милек мәсьәләләре буенча барлыкка килгән мөнәсәбәтләр гражданлык законнары белән көйләнә. Йорт хайваны хужасыннан суд карары буенча яки гамәлдәге законнарда каралган очрактарда башка тәртиптә генә тартып алырга мөмкин.

3.2. Йорт хайваны хужасы хокуклы:

- йорт хайваннарын сатып алу һәм читләштерү;

кирәкле мәгълүмат алу һәм клубларда (жәмгыятьләрдә), хайваннарны яклау, ветеринария һәм башка оешмаларда йорт хайваннарын тоту, аларны тәрбияләү, үрчетү, төрле авыруларны профилактикалау мәсьәләләре буенча теоретик әзерлек узу;

йорт хайваннарының тормышын һәм сәламәтлеген башка кешеләрдән һөжүмнәреннән саклау өчен;

- аңа караган йорт хайваны туендыру;

- йорт хайваннарын вакытлыча тоту өчен приютка тапшыру;

- тиешле транспорт чараларыннан файдалану кагыйдәләрен үтәгәндә йорт хайваннарын транспортның барлык төрләре белән йөртү;

- хайваннарны укыту, шул исәптән тренировка белгече житәкчелегендә;

этләрдә кибет яки башка учреждение янындагы муенсада кыска бэйләнгән килеш калдырырга;

- гамәлдәге законнар нигезендә башка хокуклардан файдалану.

3.3. Йорт хайваны хужасы бурычлы:

- йорт хайваны биологик үзенчәлекләренә карап тоту, авыру очрагында ветеринария ярдәме күрсәтүне тәмин итү;

- аның белән кешелекле мөгамәлә итү (аларны ташламау, ризыкны караусыз калдырмау, суны кыйнамау һ. б.);

- гражданны йорт хайваннары һөжүменнән сакларга;

- Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән йорт хайваннарын тотуның санитар-гигиена һәм ветеринария нормаларын үтәргә;

- йорт хайваннарының кешегә һөжүм итү очрактары турында ветеринария күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә, йорт хайваннарын ветеринария тикшерүе өчен күрсәтергә;

- дәүләт ветеринария күзәтчелеге органнарына аның йорт хайваннарының кинәт үлеме, массакүләм авыру яки гадәти булмаган тәртибе турында кичекмәстән

хэбэр итэргэ;

23.00 сэгатытэн 7.00 сэгатыкэ кадэр тирэ-юньдэгелэр өчен тынычлык һәм тынлык тээмин итү;

йорт хайваннары артыннан экскрементларны, шул исэптэн йорт подъездлары, лифтлар, торак йортлардагы башка гомуми файдаланудагы биналар территориясен жыештырырга;

- хайваннар белән кешелекле мөгамэлэ итэргэ, мэрхәмәтсез мөгамэлэгэ юл куймаска, хайваннарны зоогигиена таләпләре буенча тиешле тоту һәм ашатуны тээмин итэргэ, шулай ук хайваннарны тоту буенча инструкцияләр, үгет-нәсихәтләр, киңәшләр белән билгеләнгән срокларда мәжбүри дэвалау-профилактика чараларын үткәрергэ. Алга таба тоту мөмкин булмаса хайван башка хужага тапшырылырга яки ветеринария учреждениесенә тапшырылырга тиеш;

- авыру билгеләре булган хайваннарны тикшергәнче (ветеринария белгечләре килгәнче) изоляцияләү буенча чаралар күрергэ, хайван үлгән очракта мәетне дәүләт ветеринария учреждениесе белгечләренә хайван хужасының үз акчалары хисабына диагноз кую һәм ачу өчен бирәләр. Мәетне утильләштерү хайван хужасы тарафыннан терлекләр каберлегендә башкарыла;

- хайванны ветеринария белгечләре таләпләре буенча прививкаларны, дэвалау-профилактика эшкәртүләрен тикшерү һәм саклау өчен бирергэ;

йорт хайваннарын балалар мәйданчыкларына, кибетләргэ, ашханәләргэ һәм башка сәүдә, жәмәгать туклануы предприятиеләренә, мэгариф учреждениеләренә һәм мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләренә (юл күрсәтүче этләрдән тыш)кертмәскә;

- торак кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар мәйданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм Старокиреметский авыл жирлегә чикләрендә билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм йорт кошларын көтүгә юл куймаска;

авыл хужалыгы чәчүлекләрен Чүпләүгә яки уңышны юк итүгә, яки агач утыртуларга, газоннарга һәм чәчәк түтәлләренә терлек һәм йорт кошлары зыян китерүгә юл куймаска.

4. Йорт хайваннарын тоту

4.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары:

4.1.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары аларның төр һәм индивидуаль үзенчәлекләренә туры килергә һәм ветеринария-санитария кагыйдәләренә жавап бирергә, аларның ризыкка, суга, йокыга, ял итүгә, хәрәкәткә, табигый активлыкка, кеше белән элемтәгә, "Ветеринария турында"Федераль закон нигезендә үз-үзләренә охшаш контактларга ихтыяжларын канәгәтләндерергә тиеш.

4.1.2. Йорт хайваннарын, бер гаиләдә эшләүче фатирларда да, Коммуналь фатир бүлмәләрендә дә, фатирда яшәүче барлык балигъ булган милекчеләрнен (эшкә алучыларның) язма ризалыгы булганда һәм күршеләрдә медицина каршы

күрсәтмәләре (аллергия) булмаганда, тулай торақларда да тоту рәхсәт ителә.

4.1.3. Хайваннарны гомуми файдалану урыннарында, ашханәләрдә, коридорларда, баскычларда, чердақларда, подвалларда, шулай ук балконнарда һәм лоджияләрдә тотарга рәхсәт ителми.

4.1.4. Фатир, кунакханә тибындагы йортларда һәм ятакта авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту рәхсәт ителми.

4.1.5. Жир участогы булган эт хужалары этләренә ирекле йөрүдә бары тик кәртәләнган территориядә яки бәйләнештә генә тоту ала. Эт булу турында кәргәндә кисәтү тактасы ясалырга тиеш.

4.1.6. Этләр, токымнарына һәм билгеләнешләренә карамастан, урамда яки башка жәмәгать урыннарында кешеләр озата йөрмичә (хужалары тарафыннан кибетләр, даруханәләр, көнкүреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында бәйләнештә калдырылганнарыннан тыш һ.б.) тотылырга тиеш.

4.1.7. Жәмәгать урыннарында, шул исәптән транспортта, этләр муенса һәм кыска арбада, вак хайваннар махсус күчәрәп йөртәләр торган контейнерларда булырга тиеш.

4.2. Йорт хайваннарын йөртү:

4.2.1. Этләр гомуми файдалану урыннарында (ихаталарда, урамнарда, жәмәгать транспортында һ.б.) булганда алар кыска бәйләмдә һәм муенса киеш, ә кечкенә этләр, мәчеләр ябык контейнерларда яки хужаларының кулларында булырга тиеш.

4.2.2. Урам аша һәм магистральләр янында үткәндә эт хужалары, юл-транспорт һәләкәтләренән һәм урамның йөрү өлешендә эт һәләк булудан саклану өчен, аны аракыга алырга тиеш.

4.2.3. Этләренә йөрткәндә, аларның хужалары тынлыкны тәмин итү өчен чаралар күрәргә тиеш.

4.2.4. Исәрек кешеләргә этләренә йөртү тыела.

5. Йорт хайваннарын үтерү һәм аларның калдыкларын күмү

5.1. Йорт хайваннарын үтерү ветеринария хезмәтләре тарафыннан норматив хокукый актларга ярашлы рәвештә түбәндәге очрақларда үткәрелә:

1) хайванның дөвалап булмый торган авыруы булганда, хайванның төзәтеп булмый торган газапларын туктату өчен яки гражданнарның зарарлану куркынычы булганда ветеринария күрсәтмәсе. Ветеринария күрсәтмәләре буенча үтерү бары тик белгеч катнашында гына рәхсәт ителә;

2) хужаның йорт хайваннарыннан баш тартуы;

3) социаль куркыныч хайваннар.

5.2. Йорт хайваннары калдыкларын күмү терлекләр каберлекләрендә башкарыла.

6. Йорт хайваннары (эрә мөгезле терлек, атлар, сарыклар һәм кәжәләр)көтүе

6.1. Йорт хайваннары хужалары (юрндик яки физик затлар) табигый һәм культуралы кӧтӧлеклӧрдӧ хайваннарны кӧтӧгӧ жибӧрӧлӧр, клиник сӧламӧт, тикшерелгӧн һәм вакцинациялӧнгӧн (ӧшкӧртелгӧн) йогышлы һәм паразит авыруларга каршы хайваннарны кӧтӧгӧ жибӧрӧлӧр.

6.2. Мӧдӧният һәм ял паркларында һәм административ биналар янында утыртылган культуралы агачлар һәм газоннар ашаудан саклану ӧчен торак пунктларда терлеклӧр кӧтӧ тыела. Торак кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар мӧйданчыкларында, кӧп фатирлы йортлар ишегаллары ӧчендӧ һәм Старокиреметский авыл жирлеге чиклӧрендӧ билгелӧнмӧгӧн башка урыннарда терлек һәм кошлар кӧтӧе тыела.

6.3. Чӧчӧлеклӧрне һәм культуралы агачларны суйган очракта, хокук бозулар ӧчен жаваплылык кӧтӧчелӧргӧ, ӧгӧр кӧтӧчелӧр ирекле ялланган булса, аларның хужалары хайваннарга йӧклӧнӧ.

6.4. Агуланудан саклану ӧчен хайван хужалары билгеле урыннарда ӧз хайваннарын озатырга һәм каршы алырга тиеш.

6.5. Кӧчмӧ хайваннар ӧчен (кӧтӧлектӧ кӧтӧлек итмӧгӧн хайваннар кӧтӧдӧн соң хужалары белӧн очрашмый) хужалар жаваплы.

7. Бу кагыйдӧлӧрне бозган ӧчен жаваплылык.

Оешманың ӧлеге кагыйдӧлӧрен бозган ӧчен гражданныр да Россия Федерациясенең гамӧлдӧге Административ һәм жинаять законнары нигезендӧ һәм тӧртибендӧ жаваплы.

Иске Кармэт авыл жирлеге Советының
"Иске кирәмет авыл жирлеге
территориядә йорт хайваннары
һәм хужасыз хайваннарны тоту тәртибе"
турындагы 27.04.2015 елның 12 санлы карарына
2 нче кушымта

ТР Аксубай муниципаль районы Иске Кармэт авыл жирлеге территориясендә караучысыз этләр һәм мәчеләр тоту тәртибе

1. Иске Кармэт авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту котыру авыруларын һәм башка йогышлы авыруларны кисәтү, кеше һәм хайваннарны тешләү очраklarын бетерү, халыкның тәртибен һәм тынычлыгын тәмин итү, караучысыз хайваннар санын көйләү максатларында башкарыла.

Кеше тотмаган, эмма тулысынча яки өлешчә кеше эшчәнлеге тудырган шартларда яшәүче хайваннар санын көйләү биостерилизация ысуллары яки биологик ысуллар белән, ә аларны куллану мөмкин булмаса эвтаназия ысуллары белән башкарыла.

2. Тотуга караучысыз хайваннар, беренче чиратта аналар, шулай ук конфликтлар китереп чыгаручы агрессив хайваннар, авыру хайваннар һәм тирә-юньдәгеләр өчен куркыныч тудыручы хайваннар, токимнарына һәм билгеләнешенә карамастан, урамнарда һәм башка жәмәгать урыннарында озата баручы затсыз тотыла.

3. Караучысыз калган хайваннарны тоту муниципаль һәм башка оешмалар тарафыннан муниципаль контракт яки гражданлык-хокукый килешү нигезендә, әлеге максатларга Иске Кармэт авыл жирлеге башкарма комитеты бюджетында каралган акчалар чикләрендә башкарыла.

4. Тотуның төп ысулы булып имобилизация (вакытлыча парализлау) ысулы тора, ул махсус чаралар кулланып пневматик коралдан ату юлы белән башкарыла. Шулай ук башка кешелекле тоту ысуллары кулланылырга мөмкин.

5. Караучысыз этләрне һәм мәчеләрне, кагыйдә буларак, кышкы вакытта 22.00 сәгатътән 07.00 сәгатъкә кадәр, жәйге чорда 0.00 сәгатътән 5.00 сәгатъкә кадәр, ял һәм бәйрәм көннәренән тыш, эш көннәрендә тоталар. Гражданнарның тормышына һәм сәламәтлегенә реаль куркыныч янаган очракта, иске Кармэт авыл жирлеге башлыгы боерыгы белән тәүлек әйләнәсе 15 көнгә кадәр тоту рөхсәт ителергә мөмкин. Балык тотуның башлануы һәм вакыты турында халыкка массакүләм мәгълүмат чаралары аша алдан хәбәр ителергә тиеш.

6. Караучысыз этләрне һәм мәчеләрне тоту, транспортлау һәм тоту дәүләт ветеринария күзәтчелеге органнары тәкъдимнәренә ярашлы рәвештә башкарылырга тиеш. Хайваннарны тотканда аларга карата мәрхәмәтсез мөгамәлә итү тыела.

7. Тотуны караучысыз хайваннар белән эшлөгәндә куркынычсызлык

техникасы буенча инструктаж үткән һәм фармакологик препаратлар белән эшләргә рөхсәт ителгән, котыру авыруыннан вакцинацияләнгән, психоневрологик һәм наркологик диспансерларда исәпкә алынмаган кешеләрдән торган бригадалар башкара.

Аучылар этләре һәм мәчеләре тотуда һәм транспортлауда кешелеклелек принципларын үтәргә тиеш.

Караучысыз этләре һәм мәчеләре тотар алдыннан, аучы этне яки мәчене озата баручы йөзнең юклыгына инанырга тиеш.

8. Аучыларга катгый тыела:

балалар өчен куркыныч булган очраклардан тыш, караучысыз этләре һәм мәчеләре балалар янында тоту;

тотылган этләре һәм мәчеләре үзләштерү, аларны шәхси затларга һәм оешмаларга сату һәм тапшыру;

- ветеринария органнарын тәкъдим итмичә һәм хупламыйча тозаклар, тоту чаралары һәм ысулларын куллану;

караучысыз этләре һәм мәчеләре иммобилизация ысулы белән билгесез күренгән максатларга (куакларда, Начар яктырту вакытында һ.б.) ату, тар киңлекләр буйлап ату, максаттан 10 метрдан артык ераклыкта ату, транспорт чараларыннан ату, шулай ук кешеләр булган юнәлештә ату.

Эш тәмамланганнан соң, эт һәм мәче тоту бригадасы әгъзалары Иске Кармәт авыл жирлегә башкарма комитетының җаваплы кешесенә кулланылган махсус препаратлар, тотылган хайваннар турында хисап бирергә, шулай ук инвентарьны, автомашиналарны механик чистарту һәм дезинфекцияләүне башкарырга тиеш.